

Struktur och kodning för svar på frågor om en persons levnadsvanor

Nationell samverkansgrupp (NSG) strukturerad vårdinformation

Innehållsförteckning

1. Introduktion	3
1.1 Sammanfattning.....	3
1.2 Målgrupp.....	4
1.3 Syfte	4
1.4 Bakgrund och behov	4
1.5 Användningsområde	4
2. Metod	5
2.1 Kravställning.....	5
2.2 Avgränsningar	5
2.3 Arbetsätt och deltagare.....	5
2.4 Utgångspunkter och omvärldsbevakning	5
2.5 Förankring	5
3. Resultat	6
3.1 Verksamhetsbehov	6
3.2 Informationsmodeller	6
3.3 Kodverk och urval	8
3.4 Verksamhetsregler	10
3.5 Överföring av information via tjänstekontrakt	15
4. Anvisningar för användning.....	23
5. Ägarskap och förvaltning.....	23
5.1 Förvaltningsorganisation	23
5.2 Uppdateringar.....	23
5.3 Kontaktuppgifter.....	23
6. Referenser	23

1. Introduktion

1.1 Sammanfattning

Detta dokument kompletterar rapporten Vägledning för enhetlig dokumentation av en persons levnadsvanor [R1], som tagits fram av Nationell arbetsgrupp (NAG) för enhetlig dokumentation avseende levnadsvanor.

Dokumentet innehåller informatiska beskrivningar av hur information om en persons levnadsvanor, som fångats genom det föreslagna frågeformuläret, bör uttryckas på ett strukturerat sätt för att möjliggöra återanvändning av informationen. Den information som hanteras är avgränsad till att omfatta följande levnadsvanor:

- tobaks- och nikotinvanor
- alkoholvanor
- matvanor
- fysisk aktivitet

De informatiska beskrivningarna består av informationsmodeller, tillhörande koder och kodverksurval från Snomed CT, beskrivningar av verksamhetsregler och användningsfall samt beskrivningar av hur informationen ska uttryckas vid överföring via den nationella tjänsteplattformen.

Detta dokument specificerar i nuläget endast den information som kan fångas med hjälp av frågor till patienten för att indikera ohälsosamma levnadsvanor. Informationen som fångas ska ligga till grund för riskbedömning och efterföljande åtgärder, men dessa steg hanteras inte informatiskt i dokumentet. Sådan information ingår dock i Socialstyrelsens nationella riktlinjer för prevention och behandling vid ohälsosamma levnadsvanor, som genomgår revidering under 2024. I samband med revideringen planerar Socialstyrelsen att ta fram en ny version av tillhörande informations-specifikation. Det pågår samarbete mellan Socialstyrelsen och SKR:s stödfunktion för att utreda hur de olika informatiska beskrivningarna av levnadsvaneinformation ska hänga ihop för att spegla helheten.

Även om dokumentet är avgränsat till de informationsbehov som täcks in av gällande version av frågorna, så har informationsmodellerna ibland utformats ur ett bredare perspektiv för att vara stabila över tid ifall frågorna ändras.

1.1.1 Relation till närliggande nationella initiativ

Det pågår även andra nationella insatser inom Nationellt system för kunskapsstyrning som rör levnadsvanor. [NAG strukturerad vårdinformation inom specialistpsykiatri \(kunskapsstyrningvard.se\)](https://www.kunskapsstyrningvard.se) påbörjade under hösten 2023 informatiskt arbete kring att mäta förändring i alkoholkonsumtion under och efter genomgången behandling. NPO perioperativ vård, intensivvård och transplantation planerar att tillsammans med NSG strukturerad vårdinformation starta en ny insats under 2024 för att ta fram en [nationellt gemensam hälsodeklaration inför anestesi och operation](#)

[kunskapsstyrningvard.se](https://www.kunskapsstyrningvard.se)). En sådan hälsodeklaration fångar bl.a. information om patientens levnadsvanor inför operation.

Hur resultat från de två insatserna ska beskrivas och hur de ska relatera till detta dokument behöver klargöras framöver.

1.2 Målgrupp

Målgrupp för dokumentet är regionernas informatiker, informationsarkitekter, systemkonfiguratörer och liknande roller som utvecklar inmatningsmallar för levnadsvaneinformation i vårdinformationssystemen.

1.3 Syfte

Dokumentets syfte är att beskriva hur information om en persons levnadsvanor, som fångas genom ett patientformulär, bör struktureras och kodas för att möjliggöra överföring till olika källor via den nationella tjänsteplattformen.

1.4 Bakgrund och behov

Dokumentet utgör bilaga till rapporten Vägledning för enhetlig dokumentation av en persons levnadsvanor som tagits fram av Nationell arbetsgrupp (NAG) för enhetlig dokumentation avseende levnadsvanor. Initiativtagare till arbetet är NPO levnadsvanor.

NPO har sett ett behov av en enhetlig dokumentation av levnadsvanor. Att fånga och dokumentera levnadsvanor på ett strukturerat sätt är en viktig grund för riskbedömning, åtgärder och individuell uppföljning. Det är också en förutsättning för enhetlig nationell uppföljning på gruppnivå.

1.5 Användningsområde

Dokumentet är tänkt att utgöra underlag för att möjliggöra överföring av information om levnadsvanor. Dokumentet tillsammans med huvudrapporten kan också utgöra ett stöd för dokumentation i vårdinformationssystem.

2. Metod

2.1 Kravställning

NPO levnadsvanor är kravställare på sakinnehållet.

2.2 Avgränsningar

De informatiska beskrivningarna är avgränsade till den information som NPO levnadsvanor har bedömt är viktig att fånga med hjälp av frågor för att indikera ohälsosam levnadsvana. Andra perspektiv på levnadsvanor täcks i nuläget inte in.

2.3 Arbetsätt och deltagare

Det informatiska arbetet har huvudsakligen utförts av informatiker från Region Västerbotten, SKR:s stödfunktion och delvis från region Stockholm. Informatiker från Socialstyrelsen, Ineras tjänstekontraktsutveckling, NAG strukturerad vårdinformation och NAG strukturerad vårdinformation kvalitetsregister har också bidragit i delar av arbetet. Kompetens från sakkunniga i NPO levnadsvanor har inhämtats under vägens gång.

2.4 Utgångspunkter och omvärldsbevakning

Framtagna modeller baseras på strukturen i tjänstekontraktet GetObservation samt Snomed CT. Notationen som används är densamma som används i informationsspecifikationerna för överföring till Nationella kvalitetsregister och motsvarar den som används vid tillämpning av Nationell informationsstruktur. Inspiration har även hämtats från openEHR:s arketyper för levnadsvanor.

2.5 Förankring

Under vintern 2022/2023 var de framtagna frågorna om levnadsvanor föremål för tester i olika utsträckning i några regioner. I samband med det testade region Östergötland de tillhörande informatiska beskrivningarna som underlag för konfigurering av befintligt vårdinformationssystem. Representanter för SUSSA lämnade också övergripande synpunkter på utformningen av beskrivningarna.

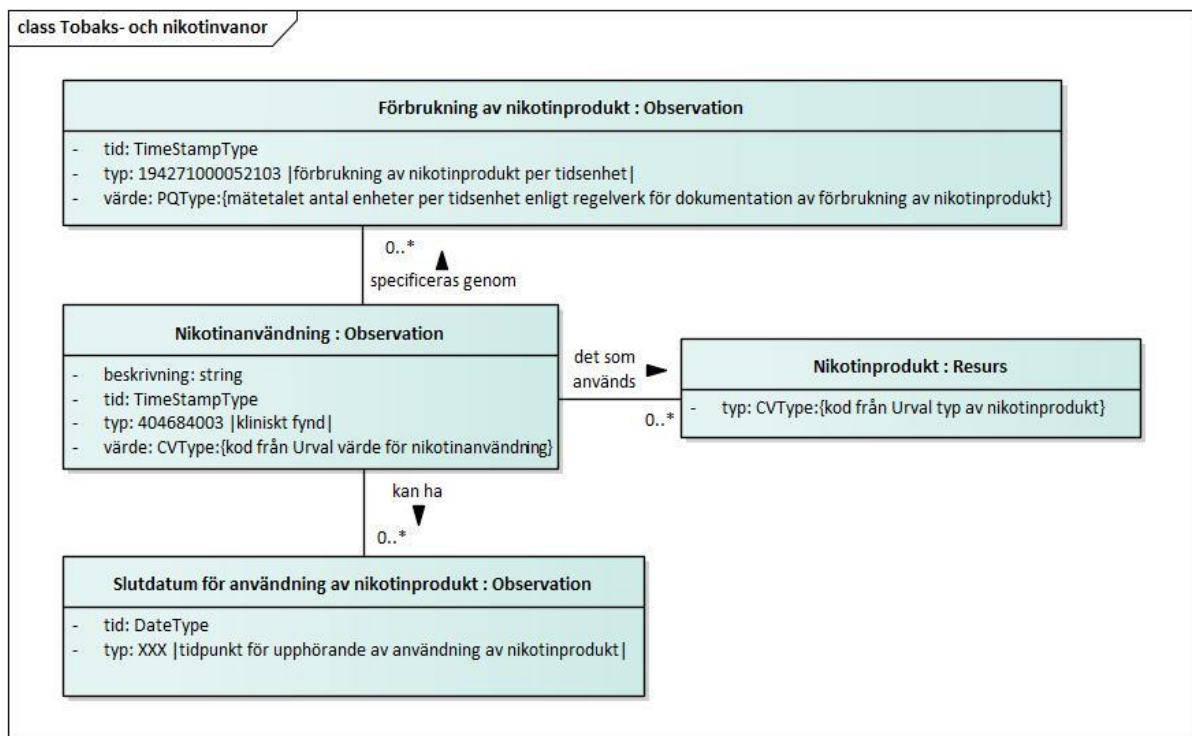
3. Resultat

3.1 Verksamhetsbehov

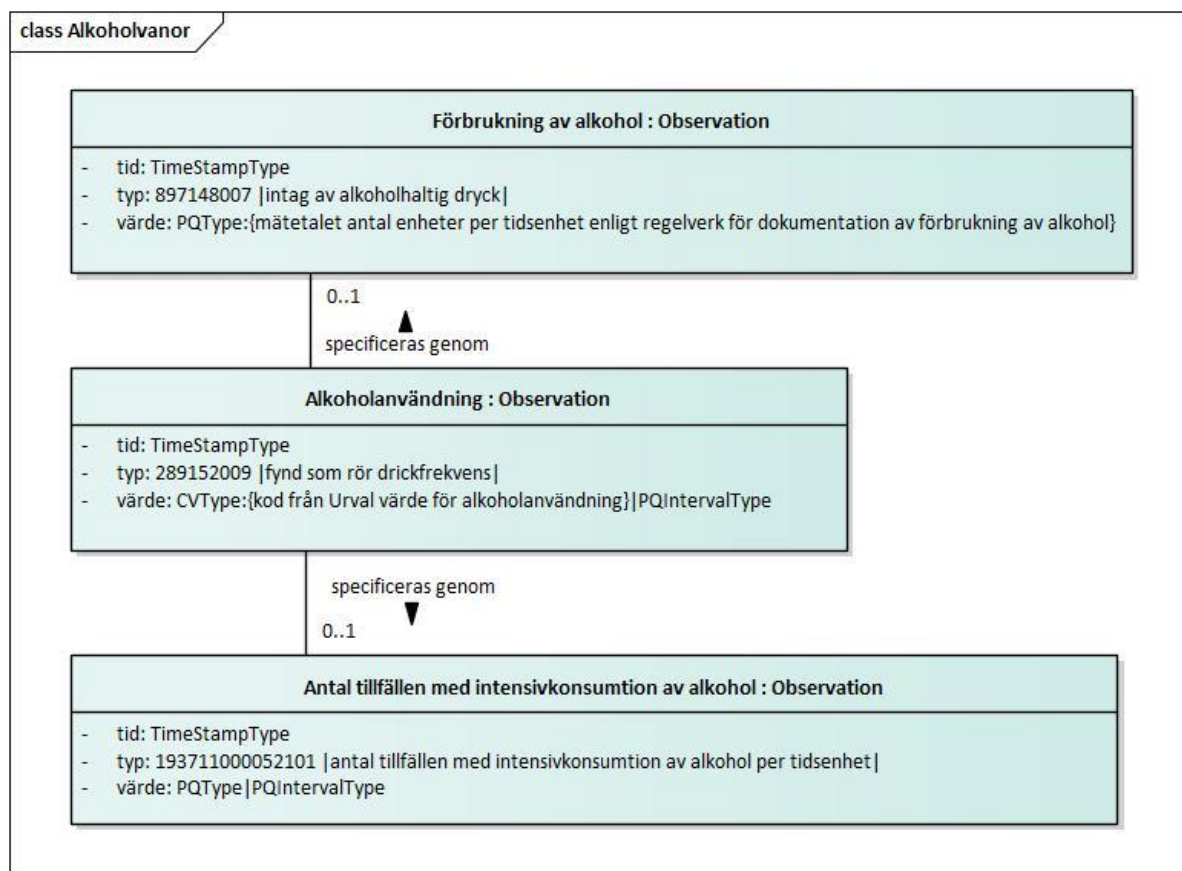
De verksamhetsbehov som de informatiska beskrivningarna baseras på finns uttryckta i huvuddokumentet Vägledning för enhetlig dokumentation av en persons levnadsvanor [R1].

3.2 Informationsmodeller

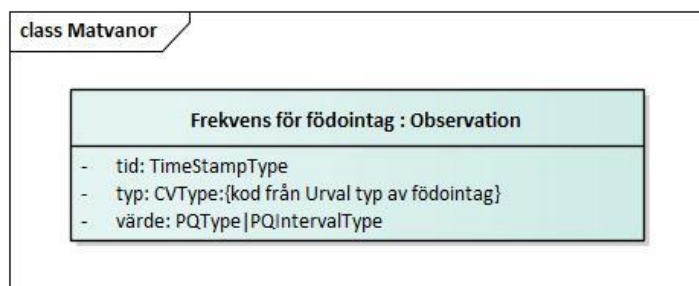
Modellerna nedan beskriver hur information om en persons levnadsvanor bör vara strukturerad för att kunna överföras via den nationella tjänsteplattformen. Därför används Ineras datatyper i modellerna.

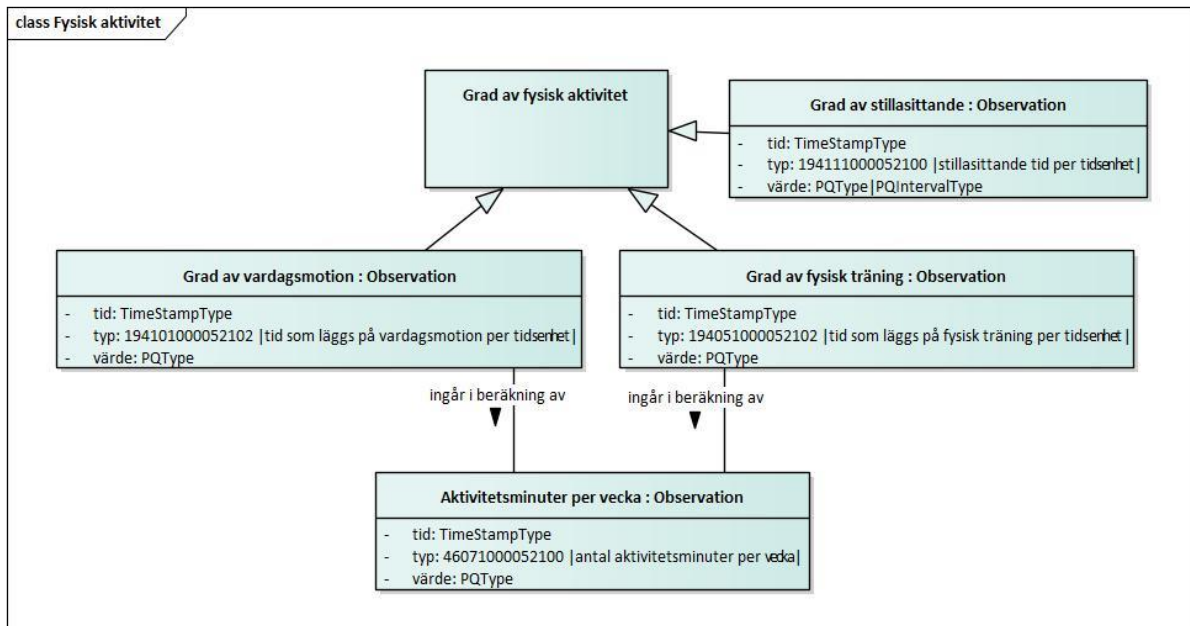
Figur 1 Tillämpad informationsmodell för tobaks- och nikotinvanor.

Figur 2 Tillämpad informationsmodell för alkoholvanor.

Figur 3 Tillämpad informationsmodell för matvanor.

Figur 4 Tillämpad informationsmodell för fysisk aktivitet.

3.3 Kodverk och urval

Nedan listas de urval med Snomed CT-koder som bör användas för dokumentation av en patients svar på frågorna om levnadsvanor, utöver de enstaka Snomed CT-koder som är inlagda i informationsmodellerna. Ibland finns en exakt match mellan ett svarsalternativ i patientformuläret och en Snomed CT-kod, men i flera fall behöver ett visst svarsalternativ fångas med hjälp av en kombination av Snomed CT-koder (t.ex. en viss typ av användning av en viss typ av tobaks- eller nikotinprodukt) eller med hjälp av en intervall-datatyp (se mer information under Överföring av information via tjänstekontrakt). Att tillhandahålla ett Snomed CT-begrepp per svarsalternativ i patientformuläret hade krävt skapande av en rad nya och alltför "formulärspecifika" Snomed CT-begrepp, t.ex.

- dricker alkohol varje månad men inte så ofta som varje vecka
- dricker minst 4 standardglas, eller mer, vid samma tillfälle mer sällan än 1 gång i månaden
- äter grönsaker eller rotfrukter varje vecka
- äter fisk eller skaldjur mer sällan än 1 gång i veckan

Om patientformulärets frågor skulle ändras, så att man t.ex. vill fånga tätare eller glesare intervall, skulle Snomed CT-begreppen också behöva ändras. Det bedöms vara mer stabilt över tid att fånga motsvarande information med en intervall-datatyp än med en kod.

Ifall det vårdinformationssystem som ska användas för att lagra informationen inte kan hantera kombinationer av Snomed CT-koder eller intervall, rekommenderas att lokala koder skapas som sedan kan transformeras till en kombination av koder resp. intervall vid informationsöverföring via tjänstekontrakt.

3.3.1 Tobaks- och nikotinvanor

Tabell 1 Urval typ av nikotinprodukt

Kod	Klartext	OID
66562002	cigarettobak	1.2.752.116.2.1.1 (Snomed CT-SE)
39789004	snustobak	1.2.752.116.2.1.1 (Snomed CT-SE)
273841000052104 ¹	vitt snus	1.2.752.116.2.1.1 (Snomed CT-SE)
722495000	vattenpipa	1.2.752.116.2.1.1 (Snomed CT-SE)
722498003	elektronisk cigarett	1.2.752.116.2.1.1 (Snomed CT-SE)
323283001	läkemedel som innehåller nikotin	1.2.752.116.2.1.1 (Snomed CT-SE)

Tabell 2 Urval värde för nikotinanvändning

Kod	Klartext	OID
273851000052101	har aldrig varit användare av nikotinprodukt	1.2.752.116.2.1.1 (Snomed CT-SE)
194251000052109	före detta användare av nikotinprodukt	1.2.752.116.2.1.1 (Snomed CT-SE)
273861000052103	dagliganvändare av nikotinprodukt	1.2.752.116.2.1.1 (Snomed CT-SE)
273871000052107	sällananvändare av nikotinprodukt	1.2.752.116.2.1.1 (Snomed CT-SE)

3.3.2 Alkoholvanor

Tabell 3 Urval värde för alkoholanvändning

Kod	Klartext	OID
783261004	har aldrig druckit alkoholhaltiga drycker	1.2.752.116.2.1.1 (Snomed CT-SE)
160579004	har slutat dricka alkohol	1.2.752.116.2.1.1 (Snomed CT-SE)
219006	dricker alkoholhaltiga drycker	1.2.752.116.2.1.1 (Snomed CT-SE)

3.3.3 Matvanor

Tabell 4 Urval typ av födointag

Kod	Klartext	OID	Beskrivning
226448008	intag av grönsaker	1.2.752.116.2.1.1 (Snomed CT-SE)	Intag av grönsaker eller rotfrukter (färska, frysta eller tillagade)
226452008	intag av frukt	1.2.752.116.2.1.1 (Snomed CT-SE)	Intag av frukt eller bär (färska eller frysta)
230075009	intag av fisk och skaldjur	1.2.752.116.2.1.1 (Snomed CT-SE)	Intag av fisk eller skaldjur som huvudrätt, i sallad eller som pålägg

¹ Denna kod och klartext kommer ändras i den Snomed CT-release som Socialstyrelsen släpper 31 maj 2024.

Kod	Klartext	OID	Beskrivning
226458007	intag av sockerhaltig föda	1.2.752.116.2.1.1 (Snomed CT-SE)	Intag av kaffebröd, choklad, godis, glass, chips eller juice eller sockersötade drycker som saft eller läsk
193731000052106 ²	antal tillfällen av intag av fullkornsprodukter per tidsenhet	1.2.752.116.2.1.1 (Snomed CT-SE)	Intag av nyckelhålsmärkta fullkornsprodukter som grovt fiberrikt fullkornsbröd, knäckebröd, havregrynsgröt, müsli eller fullkornspasta
226427006	intag av rött kött	1.2.752.116.2.1.1 (Snomed CT-SE)	Intag av rött kött (nöt, gris, lamm, ren eller vilt) eller charkprodukter (skinka, korv eller bacon)
226450000	intag av baljväxter	1.2.752.116.2.1.1 (Snomed CT-SE)	Intag av baljväxter (ärter, bönor, linser)

3.4 Verksamhetsregler

3.4.1 Tobaks- och nikotinvanor

3.4.1.1 Regelverk för enheter

Typen av nikotinprodukt avgör vilken enhet som ska användas i attributet "värde" för klassen Förbrukning av nikotinprodukt. Dessa enheter ingår inte i UCUM-standarderna. Såväl producent som konsument av informationen måste implementera regelverket för att informationen ska kunna tolkas enhetligt.

Tabell 5 Enhet som ska användas i attributet "värde" för klassen Förbrukning av nikotinprodukt.

Typ av nikotinprodukt	Värde
Cigaretter	/d = styck per dag /mo = styck per månad
Tobakssnus	/wk = dosor per vecka /mo = dosor per månad
Nikotinsnus	/wk = dosor per vecka /mo = dosor per månad
Vattenpipa	/d = sessioner per dag /mo = sessioner per månad
E-cigaretter	/d = gånger per dag /mo = gånger per månad

² Denna kod och klartext kommer ändras i den Snomed CT-release som Socialstyrelsen släpper 31 maj 2024.

3.4.1.2 Anvisning för hur svaren på frågorna representeras av respektive observationsklass

Klassen Nikotinanvändning möjliggör dokumentation på en mer övergripande nivå. Denna klass används när patienten angett att hen aldrig har varit användare av viss tobaks- eller nikotinprodukt, när det saknas uppgift om slutdatum samt när det saknas uppgift om hur den exakta förbrukningen ser ut för viss tobaks- eller nikotinprodukt. Tiden som anges i tidsattributet ska alltid vara tidpunkten för när patienten uppgav informationen. Attributet beskrivning möjliggör tillägg av fritextkommentar för att ange eventuell övrig nikotinprodukt (t.ex. piptobak, cigarr) än dem som finns angivna i det tillhörande fasta urvalet med nikotinprodukter.

Klassen Förbrukning av nikotinprodukt används för att hålla information om hur den faktiska förbrukningen av en viss tobaks- eller nikotinprodukt ser ut vid ett givet tillfälle, t.ex. att patienten snusar 2 dosor i veckan. Tiden som anges i tidsattributet ska alltid vara tidpunkten för när patienten uppgav informationen.

Även om det finns uppgift om förbrukning som visar att patienten är användare av viss tobaks- eller nikotinprodukt är rekommendationen att samtidigt lagra och överföra information om att patienten är "dagliganvändare" resp. "sällananvändare" enligt klassen Nikotinanvändning. Det förväntas underlätta utsökning och sammanställning av information ifall det finns en kod för typ av användning att koppla förbrukningen till. Särskilt för de nikotinprodukter som mäts i enhet "per vecka" underlättar det om det finns en kod som pekar ut om patienten är daglig- eller sällananvändare.

Klassen Slutdatum för användning av nikotinprodukt används för att fånga tidpunkten för när patienten slutade använda en viss tobaks- eller nikotinprodukt, t.ex. att patienten slutade röka cigaretter 1 januari 2015. Tiden som anges i tidsattributet ska alltid vara tidpunkten för när patienten slutade använda en viss nikotinprodukt.

3.4.1.3 Användningsfall, exempel

I Tabell 6 visas hur den framtagna informationsmodellen och Snomed CT-koderna kan användas för att hantera olika användningsfall som täcks av frågorna.

Tabell 6 Användningsfall uttryckta med klasser och attribut.

Användningsfall	Användning av respektive klasser och attribut
Patienten har aldrig använt någon form av nikotinprodukt	Nikotinanvändning : Observation: typ = 404684003 kliniskt fynd , värde = 273851000052101 har aldrig varit användare av nikotinprodukt , tid = tidpunkten för när patienten uppgav informationen
Patienten slutade använda en eller flera nikotinprodukter (ospecificerade) för mer än 6 månader sedan ³	Nikotinanvändning : Observation: typ = 404684003 kliniskt fynd , värde = 194251000052109 före detta användare av nikotinprodukt , tid = tidpunkten för när patienten uppgav informationen
Patienten slutade snusa tobakssnus 1 april 2020	Observation 1: Nikotinanvändning : Observation: typ = 404684003 kliniskt fynd , värde = 194251000052109 före detta användare av nikotinprodukt , tid = tidpunkten för när patienten uppgav informationen + Nikotinprodukt : Resurs: typ = 39789004 snustobak Observation 2: Slutdatum för användning av nikotinprodukt : Observation: typ = XXX slutdatum för användning av nikotinprodukt , tid = tidpunkten för när patienten slutade använda nikotinprodukten + Nikotinprodukt : Resurs: typ = 39789004 snustobak
Patienten röker 15 cigaretter om dagen	Observation 1: Nikotinanvändning : Observation: typ = 404684003 kliniskt fynd , värde = 273861000052103 dagliganvändare av nikotinprodukt , tid = tidpunkten för när patienten uppgav informationen + Nikotinprodukt : Resurs: typ = 66562002 cigarettobak Observation 2: Förbrukning av nikotinprodukt : Observation: typ = 194271000052103 förbrukning av nikotinprodukt per tidsenhet , värde = 15 styck per dag, tid = tidpunkten för när patienten uppgav informationen + Nikotinprodukt : Resurs: typ = 66562002 cigarettobak

³ Motsvarar svarsalternativ 2 för första frågan om tobaks- och nikotinvanor i patientformuläret.

Användningsfall	Användning av respektive klasser och attribut
Patienten röker i snitt 5 cigaretter i månaden och snusar 2 dosor tobakssnus i veckan	<p>Observation 1: Nikotinanvändning : Observation: typ = 404684003 kliniskt fynd , värde = 273871000052107 sällananvändare av nikotinprodukt , tid = tidpunkten för när patienten uppgav informationen + Nikotinprodukt : Resurs: typ = 66562002 cigarettobak </p> <p>Observation 2: Förbrukning av nikotinprodukt : Observation: typ = 194271000052103 förbrukning av nikotinprodukt per tidsenhet , värde = 5 styck per månad, tid = tidpunkten för när patienten uppgav informationen + Nikotinprodukt : Resurs: typ = 66562002 cigarettobak </p> <p>Observation 3: Nikotinanvändning : Observation: typ = 404684003 kliniskt fynd , värde = 273861000052103 dagliganvändare av nikotinprodukt , tid = tidpunkten för när patienten uppgav informationen + Nikotinprodukt : Resurs: typ = 39789004 snustobak </p> <p>Observation 4: Förbrukning av nikotinprodukt : Observation: typ = 194271000052103 förbrukning av nikotinprodukt per tidsenhet , värde = 2 dosor per vecka, tid = tidpunkten för när patienten uppgav informationen + Nikotinprodukt : Resurs: typ = 39789004 snustobak </p>

3.4.2 Alkoholvanor

3.4.2.1 Regelverk för beräkning av standardglas

Alkoholförbrukning fångas i "standardglas", en enhet som inte ingår i UCUM-standarderna. I huvudrapporten finns bildstöd för hur olika typer av alkohol omräknas till standardglas.

3.4.2.2 Definition av intensivkonsumtion

I patientformuläret ingår frågan "Hur ofta dricker du 4 standardglas, eller mer, vid samma tillfälle?". I Socialstyrelsens Nationella riktlinjer för prevention och behandling av ohälsosamma levnadsvanor [R2] används också begreppet "intensivkonsumtion" för detta mått. Den terminologibundna informationsmodellen pekar ut Snomed CT-begreppet 193711000052101 | antal tillfällen med intensivkonsumtion av alkohol per tidsenhet | för överföring av motsvarande information. Snomed CT-koden uttrycker således inte hur många standardglas som måttet baseras på, och när Snomed CT-koden används för att dokumentera eller konsumera information behöver därför definitionen av intensivkonsumtion finnas tillgänglig.

3.4.3 Matvanor

De frågor som har tagits fram inom området "matvanor" gäller enbart frekvens av intag av 7 utvalda livsmedelsgrupper. De täcker således en begränsad del av en individs matvanor. Baserat på intag av 4 av de 7 livsmedelsgrupperna kan en samlad poäng beräknas, enligt anvisningar i huvuddokumentet med frågor om levnadsvanor. Poängberäkningen överläts till den som ska konsumera informationen.

3.4.4 Fysisk aktivitet

Uppgift om vardagsmotion och fysisk aktivitet bör enligt frågorna fångas som "antal minuter per specifik veckodag" eftersom det ger bäst stöd för patienten att göra en korrekt uppskattning. Men det räcker att överföra informationen som "antal minuter per vecka".

I huvuddokumentet finns stöd för hur aktivitetsminuter per vecka kan beräknas baserat på uppgift om vardagsmotion och fysisk aktivitet.

3.5 Överföring av information via tjänstekontrakt

Denna anvisning omfattar tjänstekontraktet clinicalprocess:healthcond:basic:GetObservation 1.0. För mer information kring ingående tjänstekontrakt se respektive tjänstekontraktsbeskrivning, referens [R3].

3.5.1 Tobaks- och nikotinvanor

Tabell 7 Nikotinanvändning : Observation

Attribut	Beskrivning	Datotyp	Kodverk	Fältnamn i TK
typ		CVType (1)	404684003 kliniskt fynd Kodsystem: 1.2.752.116.2.1.1 (Snomed CT-SE)	[observation.type]
värde	Kod och klartext för värdet	CVType (1)	Värde: Se Urval värde för nikotinanvändning Kodsystem: 1.2.752.116.2.1.1 (Snomed CT-SE)	[observation.value.cv.code] [observation.value.cv.codeSystem]
tid	Tidpunkten för när patienten uppgav informationen	TimeStampType (1)	ÅÅÅÅMMDD	[observation.time]
beskrivning	Fritextbeskrivning av användning av annan nikotinprodukt än de som ingår Urval värde för nikotinanvändning.	ST (0..1)	Fritext	[observation.description]

Tabell 8 Förbrukning av nikotinprodukt : Observation

Attribut	Beskrivning	Datotyp	Kodverk	Fältnamn i TK
typ	Kod och klartext för typ	CVType (1)	194271000052103 förbrukning av nikotinprodukt per tidsenhet Kodsystem: 1.2.752.116.2.1.1 (Snomed CT-SE)	[observation.type]
värde		PQType (1)	Värde: anges med ett heltal Enhet: /d = per dag /mo = per månad {styck per dag/månad; gånger per dag/månad; sessioner per dag/månad} /wk = per vecka {dosor per vecka}	[observation.value.cv.code] [observation.value.cv.codeSystem]
tid	Tidpunkten för när patienten uppgav informationen	TimeStampType (1)	ÅÅÅÅMMDD	[observation.time]

Tabell 9 Slutdatum för användning av nikotinprodukt : Observation

Attribut	Beskrivning	Datotyp	Kodverk	Fältnamn i TK
typ	Kod och klartext för typ	CVType (1)	XXX slutdatum för användning av nikotinprodukt Kodsystem: 1.2.752.116.2.1.1 (Snomed CT-SE)	[observation.type]
tid	Tidpunkten för när patienten slutade använda nikotinprodukten	TimeStampType (1)	ÅÅÅÅMMDD	[observation.time]

Tabell 10 Nikotinprodukt : Resurs

Attribut	Beskrivning	Datotyp	Kodverk	Fältnamn i TK
typ	Kod och klartext för typ	CVType (1)	Se Urval typ av nikotinprodukt Kodsystem: 1.2.752.116.2.1.1 (Snomed CT-SE)	[device.type]

3.5.2 Alkoholvanor

Tabell 11 Alkohol användning : Observation

Attribut	Beskrivning	Datotyp	Kodverk	Fältnamn i TK
typ	Kod och klartext för typ	CVType (1)	289152009 fynd som rör drickfrekvens Kodsystem: 1.2.752.116.2.1.1 (Snomed CT-SE)	[observation.type]
värde	Kod och klartext för värdet	CVType (1) respektive PQIntervalType (1)	Värde: Se urval värde för alkohol användning respektive enligt separat tabell för tillämpning av PQIntervalType.	[observation.value.cv.code] [observation.value.cv.codeSystem] respektive [observation.value.pq.interval.type.low] [observation.value.pq.interval.type.lowClosed] [observation.value.pq.interval.type.high] [observation.value.pq.interval.type.highClosed] [observation.value.pq.interval.type.unit]
tid	Tidpunkten för när patienten uppgav informationen	TimeStampType (1)	ÅÅÅÅMMDD	[observation.time]

Tabell 12 Tillämpning av datatyper för respektive fråga i patientformulär, alkoholanvändning

Svarsalternativ i patientformulär	Datatype	Namn	Beskrivning av tillämpning
Jag dricker alkohol varje vecka	PQIntervalType	low	1
		lowClosed	true
		high	
		highClosed	
		unit	/wk
Jag dricker alkohol varje månad (men inte så ofta som varje vecka)	PQIntervalType	low	1
		lowClosed	true
		high	
		highClosed	
		unit	/mo
Jag dricker alkohol mer sällan än 1 gång i månaden	PQIntervalType	low	0
		lowClosed	false
		high	1
		highClosed	false
		unit	/mo
Jag har tidigare druckit alkohol, men slutat	CVType		160579004 har slutat dricka alkohol
Jag har aldrig druckit alkohol	CVType		783261004 har aldrig druckit alkoholhaltiga drycker

Tabell 13 Förbrukning av alkohol : Observation

Attribut	Beskrivning	Datatype	Kodverk	Fältnamn i TK
typ	Kod och klartext för typ	CVType (1)	897148007 intag av alkoholhaltig dryck Kodsystem: 1.2.752.116.2.1.1 (Snomed CT-SE)	[observation.type]
värde	Numeriskt värde och enhet	PQType (1)	Värde: anges med ett heltal Enhet: /wk = per vecka /mo = per månad {antal standardglas per dag; antal standardglas per månad}	[observation.value.pq.value] [observation.value.pq.unit]
tid	Tidpunkten för när patienten uppgav informationen	TimeStampType (1)	ÅÅÅÅMMDD	[observation.time]

Tabell 14 Antal tillfällen med intensivkonsumtion av alkohol : Observation

Attribut	Beskrivning	Datotyp	Kodverk	Fältnamn i TK
typ	Kod och klartext för antal tillfällen med alkoholkonsumtion	CVType (1)	193711000052101 antal tillfällen med intensivkonsumtion av alkohol per tidsenhet Kodsystem: 1.2.752.116.2.1.1 (Snomed CT-SE)	[observation.type]
värde	Numeriskt värde och enhet	PQType (1) respektive PQIntervalType (1)	Värde: anges med ett heltal Enhet: /mo = per månad respektive enligt separat tabell för tillämpning av PQIntervalType.	[observation.value.pq.value] [observation.value.pq.unit] respektive [observation.value.pq.interval.type.low] [observation.value.pq.interval.type.lowClosed] [observation.value.pq.interval.type.high] [observation.value.pq.interval.type.highClosed] [observation.value.pq.interval.type.unit]
tid	Tidpunkten för när patienten uppgav informationen	TimeStampType (1)	ÅÅÅÅMMDD	[observation.time]

Tabell 15 Tillämpning av datatyper för respektive fråga i patientformulär, intensivkonsumtion

Svarsalternativ i patientformulär	Datotyp	Namn	Beskrivning av tillämpning
Hur ofta dricker du 4 standardglas, eller mer, vid samma tillfälle? <ul style="list-style-type: none"> Aldrig 	PQType		Värde = 0 Enhet: Värdet är enhetslöst och hanteras enligt anvisning i tjänstekontraktsbeskrivningen.
Hur ofta dricker du 4 standardglas, eller mer, vid samma tillfälle? <ul style="list-style-type: none"> Mer sällan än 1 gång i månaden 	PQIntervalType	low	0
		lowClosed	false
		high	1
		highClosed	false
		unit	/mo
Hur ofta dricker du 4 standardglas, eller mer, vid samma tillfälle? <ul style="list-style-type: none"> Minst 1 gång i månaden 	PQIntervalType	low	1
		lowClosed	true
		high	
		highClosed	
		unit	/mo

3.5.3 Matvanor

Tabell 16 Frekvens för födoingtag : Observation

Attribut	Beskrivning	Datotyp	Kodverk	Fältnamn i TK
typ	Kod och klartext för den typ av födoingtag som avses	CVType (1)	Se Urval typ av födoingtag Kodsystem: 1.2.752.116.2.1.1 (Snomed CT-SE)	[observation.type]
värde	Numeriskt värde och enhet	PQType (1) respektive PQIntervalType (1)	Värde: anges med ett heltal Enhet: /d = per dag /wk = per vecka gångar respektive enligt separat tabell för tillämpning av PQIntervalType.	[observation.value.pq.value] [observation.value.pq.unit] respektive [observation.value.pq.interval.type.low] [observation.value.pq.interval.type.lowClosed] [observation.value.pq.interval.type.high] [observation.value.pq.interval.type.highClosed] [observation.value.pq.interval.type.unit]
tid	Tidpunkten för när patienten uppgav informationen	TimeStampType (1)	ÅÅÅÅMMDD	[observation.time]

Tabell 17 Tillämpning av datatyper för respektive fråga i patientformulär, frekvens för födoingtag

Svarsalternativ i patientformulär	Datotyp	Namn	Beskrivning av tillämpning
Hur ofta äter du XX ⁴ ? • Varje dag	PQIntervalType	low	1
		lowClosed	true
		high	
		highClosed	
		unit	/d
Hur ofta äter du XX? • Varje vecka	PQIntervalType	low	1
		lowClosed	true
		high	
		highClosed	
		unit	/wk
Hur ofta äter du XX? • Mer sällan än 1 gång i veckan	PQIntervalType	low	0
		lowClosed	false
		high	1

⁴ Grönsaker och rotfrukter, frukt och bär osv. enligt patientformuläret.

Svarsalternativ i patientformulär	Datotyp	Namn	Beskrivning av tillämpning
		highClosed	false
		unit	/wk
Hur ofta äter du XX? <ul style="list-style-type: none"> Aldrig 	PQType		Värde = 0 Enhet: Värdet är enhetslöst och hanteras enligt anvisning i tjänstekontraktbeskrivningen.

3.5.4 Fysisk aktivitet

Tabell 18 Grad av vardagsmotion : Observation

Attribut	Beskrivning	Datotyp	Kodverk	Fältnamn i TK
typ	Kod och klartext för grad av vardagsmotion	CVType (1)	194101000052102 tid som läggs på vardagsmotion per tidsenhet Kodsystem: 1.2.752.116.2.1.1 (Snomed CT-SE)	[observation.type]
värde	Numeriskt värde och enhet	PQType (1)	Värde: anges med ett heltal Enhet: min/wk = minuter per vecka	[observation.value.pq.value] [observation.value.pq.unit]
tid	Tidpunkten för när patienten uppgav informationen	TimeStampType (1)	ÅÅÅÅMMDD	[observation.time]

Tabell 19 Grad av fysisk träning : Observation

Attribut	Beskrivning	Datotyp	Kodverk	Fältnamn i TK
typ	Kod och klartext för grad av fysisk träning	CVType (1)	194051000052102 tid som läggs på fysisk träning per tidsenhet Kodsystem: 1.2.752.116.2.1.1 (Snomed CT-SE)	[observation.type]
värde	Numeriskt värde och enhet	PQType (1)	Värde: anges med ett heltal Enhet: min/wk = minuter per vecka	[observation.value.pq.value] [observation.value.pq.unit]
tid	Tidpunkten för när patienten uppgav informationen	TimeStampType (1)	ÅÅÅÅMMDD	[observation.time]

Tabell 20 Aktivitetsminuter per vecka : Observation

Attribut	Beskrivning	Datotyp	Kodverk	Fältnamn i TK
typ	Kod och klartext för aktivitetsminuter per vecka	CVType (1)	46071000052100 antal aktivitetsminuter per vecka Kodsystem: 1.2.752.116.2.1.1 (Snomed CT-SE)	[observation.type]
värde	Numeriskt värde och enhet	PQType (1)	Värde: anges med ett heltal Enhet: min/wk = minuter per vecka	[observation.value.pq.value] [observation.value.pq.unit]
tid	Tidpunkten för när patienten uppgav informationen	TimeStampType (1)	ÅÅÅÅMMDD	[observation.time]

Tabell 21 Grad av stillasittande : Observation

Attribut	Beskrivning	Datotyp	Kodverk	Fältnamn i TK
typ	Kod och klartext för grad av stillasittande	CVType (1)	194111000052100 stillasittande tid per tidsenhet Kodsystem: 1.2.752.116.2.1.1 (Snomed CT-SE)	[observation.type]
värde	Numeriskt värde och enhet	PQType (1) respektive PQIntervalType (1)	Värde: anges med ett intervall av heltal enligt giltiga svarsalternativ, se separat tabell. PQType används för svarsalternativet "Aldrig". Enhet: h/d = timmar per dag	[observation.value.pq.value] [observation.value.pq.unit] respektive [observation.value.pq.interval.type.low] [observation.value.pq.interval.type.lowClosed] [observation.value.pq.interval.type.high] [observation.value.pq.interval.type.highClosed] [observation.value.pq.interval.type.unit]
tid	Tidpunkten för när patienten uppgav informationen	TimeStampType (1)	ÅÅÅÅMMDD	[observation.time]

Tabell 22 Tillämpning av datatyper för respektive fråga i patientformulär, stillasittande

Svarsalternativ i patientformulär	Datatyp	Namn	Beskrivning av tillämpning
Hur mycket sitter du en normal dag om du räknar bort sömn? <ul style="list-style-type: none"> Nästan hela tiden 	PQIntervalType	low	16
		lowClosed	true
		high	24
		highClosed	true
		unit	h/d
Hur mycket sitter du en normal dag om du räknar bort sömn? <ul style="list-style-type: none"> 13-15 timmar 	PQIntervalType	low	13
		lowClosed	true
		high	15
		highClosed	true
		unit	h/d
Hur mycket sitter du en normal dag om du räknar bort sömn? <ul style="list-style-type: none"> 10-12 timmar 	PQIntervalType	low	10
		lowClosed	true
		high	12
		highClosed	true
		unit	h/d
Hur mycket sitter du en normal dag om du räknar bort sömn? <ul style="list-style-type: none"> 7-9 timmar 	PQIntervalType	low	7
		lowClosed	true
		high	9
		highClosed	true
		unit	h/d
Hur mycket sitter du en normal dag om du räknar bort sömn? <ul style="list-style-type: none"> 4-6 timmar 	PQIntervalType	low	4
		lowClosed	true
		high	6
		highClosed	true
		unit	h/d
Hur mycket sitter du en normal dag om du räknar bort sömn? <ul style="list-style-type: none"> 1-3 timmar 	PQIntervalType	low	1
		lowClosed	true
		high	3
		highClosed	true
		unit	h/d
Hur mycket sitter du en normal dag om du räknar bort sömn? <ul style="list-style-type: none"> Aldrig 	PQType		Värde = 0 Enhet: h/d

4. Anvisningar för användning

De koder och kodverksurval som hör till modellerna är hämtade från Snomed CT. Vid användning av Snomed CT i ett informationssystem är det ett krav att både leverantör och användare (mottagande organisation) har licens till Snomed CT. Socialstyrelsen tillhandahåller licens kostnadsfritt för den svenska och internationella versionen av begreppssystemet Snomed CT, för mer information se [SnomedCT \(Socialstyrelsen.se\)](#).

5. Ägarskap och förvaltning

5.1 Förvaltningsorganisation

NPO levnadsvanor ansvarar för de patientriktade frågorna i rapporten Vägledning för enhetlig dokumentation av en persons levnadsvanor [R1], som dessa informatiska specifikationer bygger på. NSG strukturerad vårdinformation ansvarar för de rent informatiska delarna. I samband med Socialstyrelsens revidering av nationella riktlinjer och tillhörande informationsspecifikation förs diskussioner om hur de patientriktade frågorna och informatiska specifikationerna i detta dokument ska förvaltas framöver.

5.2 Uppdateringar

De informatiska specifikationerna behöver ses över i samband med varje svensk Snomed CT-release. I övrigt görs uppdateringar till följd av eventuella uppdateringar av de patientriktade frågorna

5.3 Kontaktuppgifter

Vid frågor eller synpunkter, kontakta NSG strukturerad vårdinformations kontaktperson. Kontaktuppgifter finns på [kunskapsstyrningens webbplats](#).

6. Referenser

[R1] Vägledning för enhetlig dokumentation av en persons levnadsvanor

[R2] [Nationella riktlinjer för prevention och behandling vid ohälsosamma levnadsvanor \(Socialstyrelsen.se\)](#)

[R3] Tjänstekontraktsbeskrivning för tjänstekontrakt [GetObservations 1.0](#)